

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie **T. Z.**

skazanego z art. 177 § 2 k.k.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w Izbie Karnej dnia 13 grudnia 2021 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 24 maja 2021 r.,

sygn. akt V Ka [...], zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego

w R. z dnia 22 grudnia 2020 r.,

sygn. akt II K [...],

1. oddala kasację jako oczywiście bezzasadną ;

2. obciąża skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

T. Z. został oskarżony o to, że „w dniu 14 września 2019 r. w R. na ulicy Z. , kierując samochodem marki V. o nr rej. (...) zbliżając się do skrzyżowania z ulicami W. i K. od strony ulicy Ź., umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że znacznie przekroczył dozwoloną prędkość, jak również nie zachował wymaganej szczególnej ostrożności dojeżdżając do oznakowanego przejścia dla pieszych i nie obserwował należycie drogi, w wyniku czego spowodował nieumyślnie wypadek potracając znajdującego się na przejściu dla pieszych J. K. przekraczającego jezdnię z lewej na prawą

stronę według kierunku jazdy samochodu V., w następstwie którego pieszy ten poniósł śmierć na miejscu,

tj. o czyn z art. 177 § 2 k.k.”

Sąd Rejonowy w R. wyrokiem z dnia 22 grudnia 2020 r., sygn. akt II K (...):

I. oskarżonego T. Z. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z tym ustaleniem, że umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że przekroczył dozwoloną prędkość o co najmniej 30 km/h oraz nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że nie zachował szczególnej ostrożności zbliżając się do oznakowanego przejścia dla pieszych i nie obserwował należycie drogi, i za to na podstawie art. 177 § 2 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata;

III. na podstawie art. 42 § 1 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 (dwóch) lat.

Apelację od tego wyroku wniosła oskarżycielka posiłkowa, zaskarżając go w części:

I. dotyczącej orzeczonej w stosunku do oskarżonego kary i w tym zakresie zaskarżyła go w całości na niekorzyść oskarżonego,

II. uzasadnienia orzeczenia dotyczącego przyczynienia się pokrzywdzonego, a zmarłego w jego wyniku J. K., do wypadku spowodowanego przez oskarżonego w dniu 14 września 2019 roku w i w tym zakresie zaskarżyła je „w części ustalenia w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia przyczynienia się pokrzywdzonego zmarłego w jego wyniku (wypadku z dnia 14 września 2019 roku) J. K. do spowodowanego przez oskarżonego T. Z., a wobec stwierdzonej umyślności działania oskarżonego T. Z. ustalonej w zaskarżonym zakresie i w tym zakresie - uzasadnienia dotyczącej przyczynienia się pokrzywdzonego” zaskarżyła go w całości na niekorzyść oskarżonego,

III. wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności, tj. w części warunkowego zawieszenia orzeczonej kary na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata lat i w tym zakresie zaskarżyła go w całości na niekorzyść oskarżonego,

IV. dotyczącej orzeczenia o środku karnym w postaci zakazu prowadzenia przez oskarżonego wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 (dwóch) lat i w tym zakresie zaskarżyła go w całości na niekorzyść oskarżonego.

Zaskarżonemu wyrokowi:

„1) na podstawie i zasadzie art. 438 pkt 1 k.p.k. oraz art. 427 § 2 k.p.k. zarzuciła obrazę prawa materialnego to naruszenie 46 § 1 i 2 k.k. w zbiegu normatywnym z art. 362 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i zastosowanie razem poprzez uznanie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, że pokrzywdzony - a zmarły w jego wyniku J. K. przyczynił się do jego powstania w ten sposób, że zdaniem Sądu I instancji po wejściu nie prowadził już stałej obserwacji i oceny sytuacji na drodze, mimo iż biegły dokonując rekonstrukcji wypadku drogowego ze względu na znaczne przekroczenie dozwolonej prędkości przez oskarżonego - ponad 30 km- wyraźnie wykluczył <<możliwość rozpoznania prędkości pojazdu>> przez pieszego (str. 20 opinii) ze skutkami jak w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia jak i w samym orzeczeniu w zakresie wymiaru kary i środków karnych,

2) na zasadzie i podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k. zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia w części wymiaru kary i środków karnych ze skutkami jak w zaskarżonym orzeczeniu polegający na tym, iż mający pierwszeństwo pokrzywdzony J. K. nie zachował szczególnej ostrożności przekraczając przejście dla pieszych z jednoczesnym pominięciem ustaleń wynikających z zeznań świadków, iż oskarżony nie hamował przed uderzeniem w pieszego, działał umyślnie, jechał tak że <<wgniatało w siedzenie>> <<przyśpieszał>> , a także wobec pominięcia istotnych ustaleń biegłego z zakresu wypadków drogowych, który dokonując rekonstrukcji wypadku drogowego ze względu na znaczne przekroczenie dozwolonej prędkości przez oskarżonego - ponad 30 km- wyraźnie wykluczył <<możliwość rozpoznania prędkości pojazdu>> przez pieszego (str. 20 opinii) ze skutkami jak w zaskarżonym orzeczeniu w zakresie kary skoro oskarżony przyznał się do winy,

3) na zasadzie art. 438 pkt 3 k.p.k. zarzuciła rażąco niewspółmierność wymierzonej kary oraz środka karnego orzeczonych tytułem zarzucanego aktem oskarżenia czynu mimo przyznania się oskarżonego do jego popełnienia w sposób umyślny, rażąco niewspółmierność wymierzonej kary w stosunku do wysokiego stopnia społecznego niebezpieczeństwa czynu zarzucanego oskarżonemu, oraz w rezultacie wymierzenie kary rażąco niskiej pomimo ustalenia szeregu okoliczności obciążających oskarżonego T. Z. polegających nie tylko na znacznym przekroczeniu prędkości, niezachowania obowiązku szczególnej ostrożności przed przejściem dla pieszych, nieustąpienie pierwszeństwa pokrzywdzonemu pieszemu J. K. oraz nie tylko niedostosowanie przez oskarżonego prędkości pojazdu do panujących warunków drogowych, ale odwrotnie przyjęcie taktyki jazdy polegającej na przyśpieszaniu skutkującym wgniataniem pasażerów w siedzenie i nie podjęciu próby hamowania przed uderzeniem ze skutkami jak w zaskarżonym orzeczeniu w zakresie kary, skoro oskarżony przyznał się do winy”.

Wskazując na powyższe wniosła o:

„I. zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonym zakresie poprzez:

1) orzeczenie kary wobec oskarżonego bezwzględnej kary 4 (czterech) lat pozbawienia wolności,

2) orzeczenie środka karnego wobec oskarżonego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych przez okres 15 (piętnastu) lat,

3) zmianę uzasadnienia zaskarżonego wyroku przez wyeliminowanie z jego treści ustaleń odnoszących się do przyczynienia się pokrzywdzonego, a zmarłego

w jego wyniku śp. J. K. - do zaistniałego zdarzenia”.

Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 24 maja 2021 r., sygn. akt V Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- uchylił zawarte w punkcie II rozstrzygnięcie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności ;

- orzeczoną w punkcie I karę pozbawienia wolności podwyższył do 2 (dwóch) lat;

- orzeczony w punkcie III okres zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych podwyższył do 3 (trzech) lat;

(...)

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego, zaskarżając go w całości,

i zarzucił rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a polegające na obrazie:

I. art. 433 § 1 w związku z art. 457 § 3 k.p.k., poprzez przeprowadzenie, wadliwej, wybiórczej i wyłącznie niekorzystnej dla oskarżonego kontroli odwoławczej:

a. z wyłączeniem spoza jej zakresu art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym albowiem wedle Sądu Odwoławczego, zasada ograniczonego zaufania deroguje obowiązek zachowania przez pieszego szczególnej ostrożności nie tylko podczas wkraczania na przejście, ale również podczas jego przekraczania,

b. poczynieniem odmiennych i niekorzystnych dla Skazanego ustaleń faktycznych, pomimo że Sąd ad quem nie wykazał, iżby Sąd a quo dopuścił się jakichkolwiek błędów godzących w zasadę wyartykułowaną w art. 7 k.p.k. i w konsekwencji przyjęciu przez Sąd II Instancji, że pokrzywdzony w żaden sposób nie przyczynił się do powstania wypadku, podczas gdy Sąd Odwoławczy z jednej strony wskazuje, iż sprawca prowadząc pojazd nie dał pokrzywdzonemu żadnych podstaw do przypuszczania, iż nie zastosuje się on do przepisów ruchu drogowego, zatem nie może być mowy o przyczynieniu się pokrzywdzonego, by następnie wskazać, iż za wiarygodne uznaje zeznania oskarżycielki posiłkowej twierdzącej, że skazany przyśpieszał, lecz pomimo tego pokrzywdzony kontynuował przechodzenie przez ulicę;

co w konsekwencji doprowadziło do zmiany wyroku Sądu Rejonowego w R. z dnia 22 grudnia 2020 r., sygn. akt II K (...) w zakresie kary i podwyższenie jej wymiaru z 1 roku do 2 lat pozbawienia wolności oraz zwiększeniu wymiaru zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych z lat 2 do 3;

II. w konsekwencji powyższych uchybień - rażąco niewspółmierność kary orzeczonej przez Sąd II Instancji, a polegającą na zaostrzeniu kary pozbawienia

wolności do lat 2 oraz zwiększeniu wymiaru zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych z lat 2 do 3, albowiem kara ta jawi się jako nieprzystająca do stopnia zawinienia, oceny postawy Skazanego i społecznej szkodliwości jego czynu, a także nie spełni celów zapobiegawczych i wychowawczych, które ma osiągnąć w stosunku do sprawcy oraz potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, albowiem na podstawie ustalonych okoliczności sprawy, które winny mieć decydujące znaczenie dla wymiaru kary, można przyjąć, że występuje wyraźna różnica między karą wymierzoną a karą, która powinna zostać wymierzona w wyniku prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo

i wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w R..

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna.

Na wstępie należy wskazać, że kasację można wnieść od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie (art. 519 k.p.k.) i tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.). Z powyższego jednoznacznie wynika, że jeżeli brak jest w sprawie uchybień o charakterze bezwzględnych przyczyn odwoławczych, a do takich podstaw w kasacji nie odwoływał się skarżący, dla skuteczności tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia konieczne jest wskazanie innych rażących naruszeń prawa, rzutujących na treść wydanego w sprawie wyroku, których ranga jest zbliżona do kategorii bezwzględnych przyczyn odwoławczych. Naruszeniami tymi ma być obciążony wyrok sądu odwoławczego, a nie sądu pierwszej instancji, a nadto nie chodzi tylko o formalne podniesienie wskazanego wyżej uchybienia, ale o wykazanie, że w realiach sprawy rzeczywiście zaistniało i mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Analiza pisemnego uzasadnienia sporządzonego przez Sąd odwoławczy świadczy o tym, że Sąd ten odniósł się do wszystkich zarzutów podniesionych

w apelacji oskarżycielki posiłkowej i nie jest rolą sądu kasacyjnego ponawianie ocen

i argumentów zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Wbrew skarżącemu, Sąd odwoławczy dokonał wnikliwej oceny zarzutów podniesionych w apelacji, o czym świadczy wywód zamieszczony w pisemnych motywach rozstrzygnięcia, który nie może być uznany za lakoniczny i wskazujący na niedochowanie, przy dokonywaniu kontroli odwoławczej, standardów z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. Polemiczna argumentacja zawarta w uzasadnieniu kasacji, nie wykazała, by Sąd drugiej instancji dopuścił się obrazy art. 7 k.p.k., a zatem nie można uznać, że poczynił błędne ustalenia faktyczne. Trzeba podzielić stanowisko prokuratora wyrażone w pisemnej odpowiedzi na kasację, że postąpienie Sądu odwoławczego należy ocenić jako naprawiające uchybienia Sądu pierwszej instancji i doprowadzające do wydania wyroku wobec T. Z., zgodnego z obowiązującymi regułami procesowymi, po dokonaniu prawidłowej weryfikacji zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Tu należy odwołać się do niekwestionowanego przebiegu zdarzenia – mimo że Sąd Najwyższy nie jest sądem faktu – z którego wynika, że skazany wręcz „rozjechał” będącego na przejściu dla pieszych pokrzywdzonego, nie podejmując żadnych czynności mogących w tym wypadku zmierzać do uniknięcia potrącenia lub zminimalizowania jego skutków. Wyeliminowanie więc przez Sąd odwoławczy ustalenia o przyczynieniu się pokrzywdzonego do zaistnienia wypadku nie tylko nie naruszyło wskazanego w zarzucie kasacji przepisu, a wręcz sprowadziło ogląd zdarzenia do minimalnego standardu obiektywnego postrzegania w zaistniałej w sprawie sytuacji drogowej, biorąc również pod uwagę zbliżony do minimalnego wymiar kary i środka karnego.

Natomiast zarzut odnoszący się rażącej niewspółmierności kary jest zarzutem niedopuszczalnym w postępowaniu kasacyjnym. W myśl art. 523 § 1 k.p.k. kasacja nie może być wniesiona wyłącznie z powodu rażącej niewspółmierności kary. Oznacza to, że zarzut rażącej niewspółmierności można podnieść w powiązaniu z zarzutami rażącego naruszenia prawa, jako uchybienie z tymi zarzutami związane. Tymczasem z treści kasacji wynika, że został on podniesiony jako zarzut samoistny. Wobec tego, tj. zważywszy na podniesienie

niedopuszczalnego zarzutu połączonego z oczywiście niezgodnym z prawem procesowym wnioskiem, kwestia wysokości orzeczonej kary nie mogła być przedmiotem rozważań w postępowaniu kasacyjnym.

Z przytoczonych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.